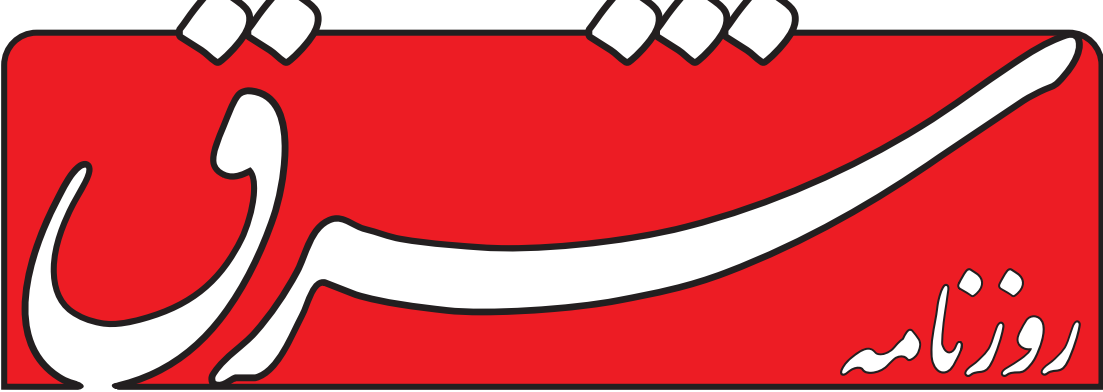

«شرق» از ادعای توافق واشنگتن با تهران و اعزام هم‌زمان جنگنده‌ها به خلیج فارس گزارش می‌دهد

تناقض آمریکایی

عبدالرحمن فتح‌الهی: چند روزی بود که رسانه‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، به‌ویژه رسانه‌های اسرائیلی در قبال مذاکرات پشت برده ایران و آمریکا و چگونگی حصول تفاهم و توافق کوچک میان تهران و واشنگتن سکوت کرده بودند اما در این میان مجدد هاآرتص نه‌تنها از حصول توافق بلکه از آغاز فاز اجرایی و عملیاتی بخش قابل‌توجهی از توافق غیرمکتوب گزارش داده است.

صفحه ۲

یکشنبه ۲۵ تیر ۱۴۰۲ • ۲۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ • ۱۶ جولای ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۰۲ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰ تومان

طحان نظیف در پاسخ به «شرق»:

درباره شفافیت منابع مالی کاندیدها مصمم هستیم

شرق: سخنگوی شورای نگهبان گفت: ما مصمم هستیم در انتخابات پیش‌رو قانون شفافیت منابع مالی کاندیداهای انتخابات اجرائی شود. هادی طحان‌نظیف در نشست خبری روز گذشته خود با اصحاب رسانه از آخرین وضعیت اصلاح قانون انتخابات، تأیید واردات خودروهای کارکرده و عزم شورای نگهبان برای اجرای شفافیت مالی نامزدهای انتخابات گفت.... صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: پرونده شکایت قالیباف از اسحاق جهانگیری به دادسرا برگشته است؛ مناظرات انتخاباتی ۹۶ همچنان داغ، گفت‌وگو با آذر تشکر

گزارشی از بدهی دولت به تولیدکنندگان برق و ناترازی تولید و مصرف در این صنعت که گرما را شدت بخشیده است

نشت تابستانی برق

گزارش تیتربک را در صفحه ۴خوانید

عکس: Gettyimages

نظر می‌رسد تلاش‌های سازمان‌های بزرگ جهان بی‌نتیجه است، چه در زمینه ایجاد امنیت، چه در زمینه مهاجرت، چه محافظت در برابر جنگ و حتی در برابر تأمین نیازهای حداقلی در خانه و خانواده. خبری که در چند روز گذشته بسیاری را تحت تأثیر قرار داد، گزارشی بود که سازمان ملل متحد منتشر کرد و طبق آن هشدار داد که نزدیک به ۳۰۰ کودک امسال در گذرگاه‌های مدیترانه جان خود را از دست داده یا ناپدید شده‌اند. به عبارتی هر هفته ۱۱ کودک در این دریا جان‌شان را موقع مهاجرت غیرقانونی از دست می‌دهند. طبق گزارش یونیسف، تخمین زده می‌شود که از سال ۲۰۱۸ حدود هزار و ۵۰۰ کودک هنگام تلاش برای عبور از دریای مدیترانه از شمال آفریقا به اروپا جان خود را از دست داده یا ناپدید شده‌اند. به گفته یونیسف، تاکنون حداقل ۲۸۹ کودک در تلاش برای عبور خطرناک از دریای مدیترانه از شمال آفریقا به اروپا در سال جاری جان خود را از دست داده یا ناپدید شده‌اند.

این گزارش را در صفحه آخر بخوانید

یادداشت

ناکامی مدرنیته در مشروطه

ریاض غیرتمند

تکانی که بر اثر شکست‌های بی‌دری از روس‌ها و انگلیسی‌ها همراه با ازدست‌رفتن سرحدات شمالی و شرقی ایران به ملت وارد آمد، وابستگی اقتصادی و امنیتی به بیگانگان به‌ویژه به روس‌ها و ازدست‌رفتن حقوق و استقلال کشور و اینکه روس‌ها در ۱۹۰۵ از ژاپنی‌ها شکست خوردند و حکومت در روسیه با انقلاب اجتماعی تغییر کرد و پس از آن مجلس دومای روسیه تشکیل شد هرچند دومای نیافت و از سویی دیگر بیداد و ستم کارگزاران حکومت از پادشاه تا فراش‌ها، وام‌های کلان و متعددی که فتحعلی‌شاه برای سفر به اروپا از بانک‌های بیگانه عمدتا روس و گاهی انگلیس به حساب مردم ایران می‌گرفت، همه اینها مردم را به تغییر حکمرانی از خودکامگی و مخالف با فرهنگ محافظه‌کارانه و سنت بود، گذشته از آن، مرجعیت افراد واداشت و منجر به پایمردی، ازخودگذشتگی و جانفشانی مردم از هر طبقه و صنفی برای دگرگونی کشور شد. اگرچه مشروطه با عدالتخانه، مجلس، قانون و مبارزه با استبداد آغاز یافت، ولی اندیشه تجددطلبی و نوگرایی از همان دوره اول مجلس شورای ملی، هواخواهانی جدی داشت. نگارش متمم قانون اساسی مشروطه منجر به جدایی باور برخی سران مشروطه نسبت به مدرنیته شد، اینکه ایرانیان فارغ از قومیت، جنسیت، مذهب، زبان و گویش، ایل و تبار، حزب و گروه و از همه مهم‌تر طبقه اجتماعی در برابر قانون برابر هستند، خواسته‌ای ناپذیرفتنی و مخالف با فرهنگ محافظه‌کارانه و سنت بود. گذشته از آن، مرجعیت افراد در رده حکومت، دین یا خرد مورد تردید قرار گرفته بود. برخی از تجددطلبان می‌اندیشیدند که باید از «نوک با تا فرق سر غربی ششوند و نوگرایی را تشابه همه‌گونه به غرب می‌پنداشتند» و اعتیایی به اندیشه مدرنیته که مرجعیت دانش و برابری آدمیان و امکان انتخاب آزاد را ترویج می‌کرد، نداشتند. در ناکامی نوگرایی علل چندی می‌توان برشمرد:

نخست آنکه اندیشه تجددطلبی به‌جای آنکه از خاستگاه آن که فرهنگ غرب بود، فراگرفته شود، از ترجمه آن اندیشه در قلمرو عثمانی اقتباس شد. بنیان‌گذاشتن تفکر و اندیشه و مشقات آن اعم از باورها، گرایش‌ها و رفتارهای مدنی بر مفاهیمی که از ترجمه به دست می‌آید، به‌جای آنکه آنها را با فرآگیری و فهم عمیق از مبادی اصلی درونی کند، منجر به ایستایی اندیشه و عدم جرئت‌ورزی بر تغییر و رشد آن خواهد شد. آزادی‌خواهان به تقلید عثمانی‌ها «کنستی توسیون» را به مشروطه ترجمه کردند که بعدها منشا بدفهمی‌ها و دشواری‌هایی شد. اینکه چه چیزی مشروطه است، مشخص نبود؛ فرمان پادشاه و حاکم‌علی‌الاطلاق مشروط به قانون است یا قانون مشروط به حکم و فتوای علما؛ مشروطه مشروعه از بی آن درآمد و موجب ستیز و دوگانگی بین مشروطه‌خواهان شد.

ادامه در صفحه ۵

هر هفته ۱۱ کودک در هنگام عبور از دریای مدیترانه کشته می‌شوند و در شش ماه گذشته حدود ۳۰۰ کودک پناه‌جو در مدیترانه غرق شده‌اند. یونیسف در گزارشی اعلام کرد اپیدمی کرونا، بحران هزینه‌های معیشتی و جنگ روسیه و اوکراین موجب فروغلتیدن ۱۶۵ میلیون نفر به کام مرگ از سال ۲۰۲۰ میلادی تاکنون شده است.

سازمان بین‌المللی کار با انتشار گزارش مشترک اعلام کرد درحالی‌که شمار کودکان کار در جهان به ۱۶۰ میلیون نفر رسیده است، میلیون‌ها کودک دیگر نیز در معرض خطر کار اجباری قرار دارند. مرور این اخبار نشان می‌دهد تلاش‌ها برای بهبود اوضاع کودکان جهان بی‌نتیجه به نظر می‌رسد. این را می‌توان از آمار کودکان و مهاجران و شرایط نامتعادل جهان دانست. شرایطی که به

یادداشت

مسئولیت‌ناپذیری در سفری هوایی

احسان هوشمند

به دعوت حزب اتحاد ملت ایران شاخه تبریز برای سخنرانی درباره مباحث مربوط به تیره‌ها و اقوام ایرانی عازم این شهر عزیزتر از جان ایران‌مان شدم، بلیت هواپیمای خریداری‌شده ساعت پرواز را ۲۰:۵۵ اعلام کرده است. بیش از ظهر شرکت هواپیمایی مربوطه با ارسال پیامکی خبر می‌دهد پرواز با دوساعت و ۳۰ دقیقه تأخیر یعنی در ساعت ۲۴:۲۵ انجام می‌شود. کل برنامه‌های شبانه حضور در تبریز به هم می‌خورد. جاره‌ای نیست و کاری نمی‌شود کرد. عازم فرودگاه می‌شوم و ساعتی قبل از پرواز کارت می‌گیرم. بنا بر اعلام ساعت جدید پرواز دوستان در تبریز منتظر ورودم در ساعت حدود ۱۲:۳۰ نیمه‌شب هستند؛ اما ساعت از ۲۴:۳۰ هم رد می‌شود؛ ولی خبری از اعلام پرواز نیست. نیم‌ساعتی تحمل می‌کنم و سپس با مسئولان اطلاعات پرواز گفت‌وگو می‌کنم که چرا دوباره تأخیر؟ مگر قرار نبود پرواز با دوساعت و نیم تأخیر انجام شود. اعلام می‌کنند که مشکلی بروز کرده است. صبر کنیم، هواپیما در حال رسیدن به تهران است. دوباره شکیبایی می‌کنم و همراه چند ده مسافر منتظر می‌مانیم. عقربه‌های ساعت به ۱۴:۳۰ می‌رسد؛ سپس به یک بامداد نزدیک می‌شود؛ اما هنوز خبری نیست تا اینکه گروهی از مسافران دم در سوارشدن به اتوبوس تجمع می‌کنند، بی‌آنکه بلندگوی سالن پرواز را خبر داده باشد و به‌تدریج در حدود ساعت یک نیمه‌شب کارت پرواز مسافران باریبنی و اجازه سوارشدن به هواپیما صادر می‌شود. تلفتی از دوستان منتظر در تبریز پوزش می‌خواهم و قرار دیدارمان را به صبح فردا موکول می‌کنم. این دوستان ساعت‌ها منتظر بوده‌اند. همچنان خبری از اعلام بلندگوی سالن نیست. گروهی در سالن خوابیده‌اند. یکی شروع به بیدارکردن مسافران می‌کند که از پرواز جا نمانند، کسی گویا حاضر نیست به مسافران خبر دهد؛ پس از نیم ساعت پرواز آغاز می‌شود، بی‌آنکه کسی از مسئولان فرودگاه برای این‌همه تأخیر توضیحی دهد یا پوزشی اعلام شود. گروهی از مسافران می‌گویند چون با پرواز از جای دیگری مانند عسولویه به تهران آمده‌اند، حدود شش ساعت در فرودگاه مهرآباد منتظر مانده‌اند، برخی مسافران کسالت و بیماری دارند، گروهی نیز با به سن گذاشته و در دوره بیری هستند؛ اما کسی برای این افراد توضیحی ارائه نمی‌دهد و خدمتای هم ارائه نمی‌شود. همچنان که کسانی دیگر در فرودگاه تبریز ساعت‌های متمادی منتظر ورود عزیزان‌شان هستند. کسی از احوال آنان خبر ندارد؛ پرواز آغاز می‌شود. میهماندار ضمن اعلام اطلاعات پرواز و مطالب رسمی از پیش آماده‌شده همیشگی برای حجاب بانوان نیز تذکری بیان می‌کند و پرواز آغاز و پس از حدود ۵۰ دقیقه به سمت تبریز به مقصد یعنی فرودگاه تبریز نزدیک می‌شویم. یکباره هواپیما با تکانه‌های بسیار شدید رویه‌رو می‌شود. هر لحظه بر تعداد تکانه‌ها افزوده و گروه زیادی از مسافران ازجمله بانوان و کودکان با وحشت با فریاد و حتی جیغ واکنش نشان می‌دهند؛ اما از توضیحات کادر پرواز خبری نیست. ادامه در صفحه ۵

بیابنه دبیر‌خانه مقابله با فقر و نابرابری آموزشی درباره محرزشدن تقلب هزار داوطلب کنکور

متقلبان را از دانشگاه اخراج کنید

۱۰

در نشست سازمان بهزیستی مطرح شد:

سونامی سالمندی تا ۳۳ سال آینده کشور

۱۰

انتساب اظهارات ضد‌زن به مهاجم تیم ملی

این وصله‌ها به سردار نمی‌چسبد

۹

گفت‌وگوبا کاوه میرعباسی

درباره جایگاه و اهمیت میلان کوندرا در ادبیات جهانی

کوندرا و هنر دست‌انداختن

۱۱

یادداشت

با ما نجنگ…

علیرضا غریب‌دوست

ماجرای خانه اندیشمندان علوم انسانی و اقدام شهرداری تهران از منظری دیگر هم قابل تأمل است. اگر شاه‌عبدالعظیم رفته باشید، احتمالا نام «سیده ملک خاتون» را که در آنجا مدفون است شنیده‌اید. ملک خاتون که مورخان او را «شیرین‌دخت اسپهبد رستم طبری» می‌شناسند، از فرمانروایان سلسله آل بویه، حاکم «ری» و هم‌عصر با سلطان محمود غزنوی بود. او به عنوان اولین بانویی یاد می‌شود که در یک حکومت شیعه به صدارت رسید و دوران حکمرانی‌اش با ثبات و آرامش همراه بود. اگرچه نام همسرش «فخرالدوله دیلمی» بیش از او در یادها مانده است، اما شهرت این بانوی فهیم و خردمند ایرانی به مکاتباتی است که در پاسخ به سلطان محمود نوشت. نقل است که آل محمود غزنوی عزم تسخیر ری داشت و در نامه‌ای از ملک خاتون خواست که در خطبه‌های حکومت او را بر ری اعلام و سکه به نام محمود غزنوی ضرب کند وگرنه با سپاهیان بسیار به قصد تسخیر ری عزیمت خواهد کرد. عنصرالمعالی آورده که ملک خاتون در پاسخ او نوشت:

«مرا این اندیشه از دل برخاست، گفتم؛ محمود پادشاهی عاقل است، داند که چون او پادشاهی را به جنگ پیرزنی نباید آمدن! اکنون اگر بیایی، خدای آگاه است که من نخواهم گریخت و جنگ را ایستادهم، از آنچه در دو بیرون نباشد؛ از دو لشکر یکی شکسته شود؛ اگر من تو را بشکنم، به همه عالم نویسم که سلطان محمود را بشکستم که صد پادشاه را شکسته بود! مرا هم فتح‌نامه رسد هم شعر فتح! و اگر تو مرا بشکنی چه توانی نوشت؟ گویی پیرزنی را بشکستمت! تو را نه فتح‌نامه رسد نه شعر فتح که شکست پیرزنی بس فخر نباشد و گویند سلطان محمود پیرزنی را بشکست…».

صرف‌نظر از ادبیات جنسیت‌زده این مکاتبه خردمندانه تاریخی، پاسخ حکیمانه ملک خاتون از هزاران لشکر و سپاه مؤثرتر افتاد و جنگ، شروع نشده پایان یافت. اینکه ملک خاتون خردمندانه به محمود غزنوی نوشت که «با من نجنگ!» از تدبیر او بود اما در برابر، محمود غزنوی هم از خردمندی بی‌بهره نبود که منتقد او را پذیرفت و تا خاتون زنده بود به ری نناخت و از تسخیر ری منصرف شد. این واقعه عبرت‌آموز تاریخی درس بزرگی برای همه ما و سیاست‌مداران است. ما به آنهایی که می‌خواهند خانه اندیشمندان علوم انسانی را تسخیر کنند می‌گوییم که ما با ن‌جنگ، ستیز با اهل قلم – که با هیچ خلقی دشمنی و نزاع ندارند– فتح‌نامه‌ای برای شما نخواهد داشت. از اینکه اهل اندیشه را با شیرزنی چون ملک خاتون قیاس می‌کنم، مایه افتخار است، چراکه هم‌اکنون بیش از مردان، بانوان هستند که شجاعانه و اندیشمندانه در دفاع حقوقی از خانه اندیشمندان علوم انسانی در صف مقدم ایستاده‌اند و چه افتخاری بزرگ‌تر از اینکه اندیشمندان را بدون نگرش جنسیتی، با ملک خاتون اندیشمند قیاس کنند.

ادامه در صفحه ۵

امیدوارم این‌ آرا در مرحله تجدیدنظر وفق قانون نقض نشوند تا رویه قضائی مانع از چنین دیدگاه‌هایی در تعیین مجازات تکمیلی برای بی‌حجابی شود.